AREVELK
Siyasî, iktisadi ve edebi yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղը.	1400 ղը.
Արտասահման	140 ֆր.	250 ֆր.
Ամերիկա	9 տօլար	15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 — ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ — Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.-- Ղալաթիա, Թիւնէլի քով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ԷՏՈՒԸՐՏ Ը. ԴԱԴՐԵՑԱՒ ԹԱԳԱՒՈՐ ԸԼԼԱԼԷ

ԱՆՈՐ ՅԱՋՈՐԴԵՑ ԵՂԲԱՅՐԸ որ այսօր թագաւոր պիտի հռչակուի

Նախկին թագաւորը Իտալիա կ'երթայ

ԼՈՆՏՈՆ 10.— Վարչապետ Պոլտուին ժամը 16.40ին երեսփ. ժողովին յայտարարեց թէ Էտուըրտ Ը. Թագաւոր հրաժարած է գահէն և թէ անոր պիտի յաջորդէ եղբայրը՝ Եօրքի դուքսը: Թագաւորը իր հրաժարականը կուտայ հետեւեալ պատգամով ուղղուած Երեսփ. Ժողովին:

«Երկար և խղճամիտ խորհրդակցութիւններէ յետոյ, որոշեցի հրաժարիլ գահէն, ուր բարձրացած էի հօրս մահէն յետոյ և ձեզի կը հաղորդեմ վերջնական և անդառնալի որոշումս: Կատարելապէս գիտակից եմ քայլին ծանրութեան, կրնամ յուսալ միայն որ ժողովուրդներս պիտի ըմբռնեն իմ առած որոշումը և պատճառները որ հարկադրեցին զայն: Չեմ ուզեր արտայայտուիլ իմ մասնաւոր զգացումներուս մասին, միայն ձեզմէ կը խնդրեմ որ հաճիք նկատի առնել թէ վեհապետի մը ուսին վրայ չարունակ ճնշող ծանրութիւնը այնքան մեծ է որ, պէտք է կրել զայն իմիններէս տարբեր պայմաններու մէջ: Կը կարծեմ թէ հանրային շահու տեսակէտով ինծի ինկած պարտականութեան մէջ չեմ թերանար, երբ կը յայտարարեմ թէ կատարելապէս գիտակից եմ որ այլեւս չեմ կրնար ազդուօրէն և անձնական գոհացումով կատարել այս ծանր պարտքը:

Հետեւաբար, այս առաւօտ ստորագրեցի հետեւեալ հրաժարականը.—

«Մենք, Էտուըրտ Ը. թագաւոր Մեծն Բրիտանիոյ, Իրլանտայի անդրծովեան բրիտանական գաղթապետութեանց, Կայսր Հնդկաստանի, ներկայիւս կը ծանուցանենք գահէն հրաժարելու անդառնալի որոշումը՝ մեզի եւ մեր ժառանգորդներուն համար, եւ մեր փափաքն է որ հրաժարման այս քայլը իրական ըլլայ անմիջապէս:

«Որոյ ի հաստատութիւն ներքոգրեալ վկաներու ներկայութեան կը ստորագրեմ այս փաստաթուղթը 10 Դեկտ. 936ին:

Ստորագրուած ԷՏՈՒԸՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐ եւ ԿԱՅՍՐ»

«Ներկայ պետական փաստաթուղթին ստորագրութիւնը օրինականացած է երեք եղբայրներուս՝ Նորին Արքայական Բարձրութիւններ Եօրքի դուքսին, Կլուչէսթըրի դուքսին և Քէնթի դուքսին կողմէ:

«Որքան կը գնահատեմ զգացումները որ տուին տուին ինծի եղած դիմումներուն՝ ուրիշ որոշումի մը յանգելու համար: Վերջնական որոշում մը տալէ առաջ երկար խորհեցայ հիմա տուած եմ որոշումս:

Ամէն նոր յետաձգում կոչուած է անխուսափելիօրէն ծանրապէս վնասելու ժողովուրդներուս, որոնց փորձեցի ծառայել իբրեւ Կալլէսի իշխան և իբրեւ Թագաւոր և որոնց երջանկութիւնը իմ սրտիս տեւական ... է:

«Մենք բարով կ'ըսեմ ձեզի այն անխախտ յոյսով որ իմ հետեւած ընթացքս լաւագոյնն է՝ ապահովելու համար գահին և կայսրութեան կայունութիւնը և ժողովուրդներուս երջանկութիւնը: Որքան կը զգամ համակրութիւնը որ ցոյց տրուեցաւ ինծի իմ գահակալութենէս առաջ և յետոյ կասկած չունիմ թէ յաջորդիս ալ պիտի ցոյց տրուի նոյն յարումը: Ջերմօրէն կը փափաքիմ որ իմ ստորագրած փաստաթուղթը իրական ըլլայ անյապաղ և անմիջապէս ամէն միջոց ձեռք առնուի, որպէս զի իմ օրինաւոր յաջորդս՝ եղբայրս՝ Ն. Ա. Բ. Եօրքի դուքսը կարենայ գահ բարձրանալ»:

ԼՈՆՏՈՆ 10.— Րիւթէր գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ Էտուըրտ հաւանաբար վաղը իրիկուն հեռանայ Անգլիայէն, ստորագրելէ յետոյ հրաժարագիրը: Թագաւորը կը հրաժարի ոչ միայն գահէն, այլեւ իր բոլոր տիտղոսներէն: Ասկէ վերջ Վինտսօր պիտի կոչուի:

ՊՈԼՏՈՒԻՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ 10.— Երեսփ. ժողովին մէջ վարչապետ Պոլտուին կարդալէ յետոյ Թագաւորին հրաժարման պատգամը, ճառ մը խօսելով ի մէջ այլոց ըսաւ.—

«Դեռ անցեալ Օգոստոսին գիտէի թէ կը մօտենայ ամուսնալուծում մը, որ դժուար կացութիւն մը պիտի ստեղծէր: Հոկտ. 29ին Թագաւորին յայտարարեցի թէ Անգլիոյ միապետութիւնը միակ հաստատութիւն մըն է, թէ արքայական գահը դրուած է շատ բարձր, աւելի քան երբեք բարձր, երկրին պատմութեան մէջ: Բայց գահը չէր կրնար քննադատութեան ենթարկուիլ առանց վնասուելու: Խօսեցայ ամուսնալուծման մը վտանգին մասին, որովհետեւ այդ միջոցին ամէն մարդ կը զբաղէր այդ խնդրով: Նոյեմբեր 16ին, ամուսնալուծումը կատարուելէ յետոյ, կրկին տեսեցայ Թագաւորին և յայտարարեցի թէ բրիտանական երկիրները չեն պիտի հաւանին այդ կնոջ հետ իր ամուսնութեան: Թագաւորը ըսաւ ինծի «պիտի ամուսնանամ Տիկ. Սիմփսընի հետ և պիտի հեռանամ»:

Նոյեմբեր 25ին Թագաւորը կանչեց զիս: Մինչ այդ, իրաւախոհութիւն մը փնտռուած էր: Կ'ուզէին որ ամուսնութիւնը անտոհմ ըլլայ: Թագաւորին յայտարարեցի թէ խորհրդարանը երբեք չպիտի քուէարկէ նման օրէնք մը: Դահլիճը խորհրդակցեցաւ այս առաջարկին շուրջ և ես հաղորդակցութեան մէջ մտայ Գաղթապետութեանց հետ: Դեկտ. 2ին Թագաւորին կրկնեցի թէ անկարելի է անտոհմ ամուսնութիւն մը: Թագաւորը պատասխանեց թէ չի զարմանար այս մերժումին համար և այլեւս չանդրադարձաւ անոր: Անմերձանալի «ճէնթլմէն» մը եղաւ:

Այն ատեն Նորին Վեհափառութեան գլխաւոր մտահոգութիւնը եղաւ իր հրաժարումով կարելի եղածին չափ քիչ վրդովում պատճառել և դիւրացնել իր եղբօր ճամբան՝ դէպի գահակալութիւնը: Ն. Վեհափառութիւնը այս առաւօտ ինծի ղրկեց յուշագիր մը, որով կ'ըսէր. «Եօրքի դուքսը միշտ լաւ եղբայր մը եղաւ և իբրեւ Թագաւոր՝ համոզուած եմ որ ան արժանի է կայսրութեան օժանդակութեան և թէ պիտի ստանայ զայն»:

Վերջին օրերու ընթացքին, փորձեցինք Թագաւորէն ստանալ որոշում մը, բայց չկրցանք ստանալ: Թագաւորն էր որ տուաւ իր որոշումը: Որքան կը ցաւիմ ասոր համար, բայց մեր մէջը չկայ մէկը որ ուզէ դատել կամ դատապարտել»:

Պալտուին յետոյ հաղորդեց թէ Երեսփ. ժողովը պիտի գումարուի վաղը առաւօտ ժամը 11ին:

Վարչապետը ժողովին յայտնեց նաեւ թէ Թագաւորը պատասխանելով դահլիճին վերջին կոչին, Դեկտ. 9ին ծանոյց որ կը պնդէ իր որոշման վրայ և կը ցաւի որ չի կրնար բան մը աւելցնել անոր վրայ: Իր զեկուցումը վերջացուցած ատեն, վարչապետը ըսաւ. «Սեղմուինք Նոր Թագաւորին գահուն շուրջը»: Եւ այս վերջին բառերը ըսած ատեն, խռպալէ յուզուեցաւ:

ԸՄԲՈՍՏՆԵՐԸ ԿԱՏԱՂԻ ՅԱՐՁԱԿՄԱՆ ՄԸ ԱՆՑԱՆ ՄԱՏՐԻՏԻ ԴԷՄ

ՄԱՏՐԻՏ, 11.— Ըմբոստները ահաւոր յարձակման մը անցան Մատրիտի դէմ: Կը կարծուի որ այս յարձակումը որոշուած է զօր. Ֆրանքոյի ղրկուած խաչեւգերման մեծաթիւ զին. ուժերուն ժամանման հետեւանքով:

ՄԱՏՐԻՏ, 11.— Ըմբոստներու յարձակումները բուռն դիմադրութեան մը հանդիպեցան կառավարականներու կողմէ: Ետ մղուած են ըմբոստներու յարձակումները:

ՄԱՏՐԻՏԻ ԱՌՋԵՒ ԸՄԲՈՍՏ ՃԱԿԱՏ, 11.— Կացութիւնը չէ փոխած, ըմբոստ ուժերու մարտնչումի ոգին,

Ըմբոստ ճակատին ձախ թեւը կը դրուէ համալսարանի ճակատ —Բազա Բամբօ— Փօզուէլոյի կեդրոնական սահմանի գիծը: Ամէնէն առաջացեալ պատնէշը կը գտնուի Բազա Բամփայի և Փօզուէլոյի գերեզմանատան միջեւ:

*** Ֆրանս. օդանաւական Մատրիտի ճակտին վրայ անկումէն ծանրապէս վիրաւորուած «Փարի Սուար»ի թղթակիցը մեռած է: Ասկէ երրորդ ֆրանսացի լրագրողն է որ զոհ կ'երթայ Սպանիոյ պատերազմին,

*** Փօրթուկալ և Ամերիկայի Մ. Նահանգները ընդունած են ֆրանքեւանգլ. ձեռնարկը, Սպանիոյ կռիւը դադրեցնելու մասին:

ՄԱՅԻՍՔԻԻ ԲՈՒՌՆ ՃԱՌԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 11.—Չէզոքութեան յանձնաժողովին Դեկտ. 9ի նիստին, Լոնտոնի Սովետ դեսպան Մայիսքի ըսաւ ի մէջ այլոց.

Զօր. Ֆրանքօ դժնդակ կացութեան մը ներքեւ կը գտնուի: Անոր տկար կողմը բնաւ զէնքի անբաւարարութիւնը չէ, որովհետեւ անընդհատ զէնք կը ստանայ Գերմանիայէն, Իտալիայէն եւ Փորթուկալէն:

Անոր տկար կողմը մարդկային ուժն է: Պատերազմին հետեւանքով մեծապէս նուազեցաւ իր զինեալ ուժերը: Ահա թէ ինչու Զօր. Ֆրանքոյի օտար պաշտպանները Դեկտ.ի սկիզբը որոշեցին մարդկային ուժ ղրկել անոր:

Իբրեւ հետեւանք անոր վերջերս Քատիքս ցամաք ելած 6 հազար գերման զօրքեր, ինչպէս նաեւ 2500 իտալական զօրքեր Ալճէզիրաս

Զօրավար Ֆրանքոյի օտար պաշտպանները իրենց այս ընթացքը կ'արդարացնեն ըսելով որ սովետ զինեալ ուժեր կը կռուին կառավարականներու կողքին:

Անթէլի եւ օդանաւերու դարուն իսկ առասպելներ կը յօրինուին: Ցարդ ոչ ոք չի կրնար ճշգրտօրէն բացատրել որ որոնք են այս սովետ խորհրդաւոր ուժերը որոնք Եւրոպայի մէկ կողմէն միւս կողմը կը փոխադրուին ակնթարթի մը մէջ, աչքի խփումի մը վրայ:

ՍԱՆՃԱՔԻ ԽՆԴԻՐԸ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐ ՊԻՏԻ ՔՆՆՈՒԻ ԺԸՆԵՒԻ ՄԷՋ

Բռնութիւնները կը շարունակուին Անթաքիոյ մէջ

Ինչպէս գրած էինք, արտաքին գործավար Րիւշտիւ Արասի նախագահութեան ներքեւ գտնուող Թուրք պատուիրակութիւնը Ժընեւ մեկնեցաւ, մասնակցելու համար Ազգաժողովի Խորհուրդին արտակարգ նստաշրջանին քննուելիք Սանճաքի հարցին վիճաբանութեանց: Արտաքին գործավարը նախքան մեկնումը, Փէրա Փալասի մէջ ընդունեց անգլ. դեսպան Սըր Փէրսի Լորէնի այցելութիւնը: Փէրա Փալասէն մեկնած ժամանակ դեսպանը հետեւեալը յայտարարեց լրագրողներուն,

— Այո՛ այցելեցի ձեր Արտաքին գործավարին և տեսակցեցանք: Մեծ յոյս ունիմ որ Ժընէւի Խորհուրդին մէջ պիտի լուծուին Սանճաքի խնդիրը և յարակից հարցերը:

Արտաքին գործավարը մեկնած պահուն իր լաւատեսութիւնը յայտնեց Ազգաժողովի վիճաբանութեանց ելքին մասին:

ԺԸՆԵՒ, 10.— Սպանիոյ կառավարութեան պահանջով արտակարգ նստաշրջանի հրաւիրուած Ազգաժողովի Խորհուրդը այսօր գումարեց առաջին նիստը:

Նախագահը օրակարգին մասին բացատրութիւն տալով, ըսաւ որ Թրքական կառավարութեան պահանջով և ֆրանս. կառավարութեան յօժարութեամբ, Խորհուրդը որոշած է օրակարգի վրայ առնել Անթաքիոյ խնդիրը:

Թուրքիոյ արտաքին գործավար Րիւշտիւ Արաս, կիրակի օր հոս պիտի կրնայ հասնիլ. հետեւաբար երկուշաբթի օրուայ նիստին պիտի քննուի Անթաքիոյ խնդիրը:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԻՄԱՒՄԸ

ԺԸՆԵՒ, 10.— Ֆրանս. կառավարութիւնը Ազգաժողովի ուղղած է հեռագիր մը, որով կ'ըսէ ի մէջ այլոց. «Ֆրանս. կառավարութիւնը կը հաւանի որ Իսքէնտէրունի և Անթաքիոյ խնդիրը քննուի համաձայն ուխտին 11րդ յօդուածին: Եւ սակայն հարկ կը զգայ յայտնելու որ խնդիրը չի ներկայանար իբրեւ Թուրք և ֆրանս. վէճ մը:

Խնդիրը կը վերաբերի հակադրութեան մը ընդմէջ Թրքական պահանջին և արեւելքի մէջ Ֆրանսայի յանձնուած հոգատարութեան սկըզբունքին: Արդէն ֆրանս. կառավարութիւնը վճռական վերապահում մը կ'ընէ այն զատումին մասին որ Թրք. կառավարութիւնը ունի Սանճաքի բնակչութեան նկատմամբ:

Ֆրանսա ոեւէ առարկութիւն չունի ապահովութեան այն միջոցներուն դէմ, զոր Խորհուրդը պէտք պիտի տեսնէ առնելու Թուրք և սուրիական սահմանին երկու կողմերը, միջադէպերու ոեւէ հաւանականութեան տեղի չի տալու համար:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՍԱՆՃԱԳԻ ՄԷՋ

ՀԱԼԷՊ, 10.— Անթաք'ա ահ ու սարսափի մէջ է: Ձերբակալուած են 100ի մօտ Թուրքեր որոնց անունը դեռ չէ յայտնուած: Իսկէնտէրունի Սանճագը մեծ վախի մէջ է:

Սուրի-ցի արաբ սպաներու վարած զօրավարները շատ գէշ ընթացք մը ցոյց կուտան Թուրքերուն: Անդադար զինուոր կը փոխադրուի Սանճագին սահմանները: Ֆրանսայի երկու սպաներու հրամատարութեամբ սուրիացի 150 զինուորներ Հալէպէն Հաճըլար գիւղը փոխադրուած են: Այս զինուորները տուներու մէջ տեղաւորուած են: Միւս կողմէ 3 քամիօն զին. կազմածներ ղրկուած են նոյն գիւղը:

Գըրըք Խան ալ ղրկուած է 4 զրահապատ ինքնաշարժ:

Ֆրանսացի 12 բարձրաստիճան սպաներ այցելած են Գըրըք Խանի տեղեկատուութեան ճիւղի սպային, չորս ժամ տեսակցած և կարգ մը շրջաններ միատեղ այցելած են

*** Առջի առաւօտ Անթաքիոյ աղբիւրէն ջուր բերելու գացած Թուրք կին մը առանց պատճառի յարձակում կրած է պահակէ մը: Կնոջը աղաղակներուն վրայ ժողովուրդը վազելով փրկած է խեղճը:

Ֆրանս. հրամատարութիւնը ականջ չէ կախած ժողովուրդին բողոքին:

ՆՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ 11.— Նոր Թագաւորը պիտի ծանուցուի վաղը Սէն-Ճէյմըսի պալատէն ժամը 15,30էն 15,45ի միջեւ: Էտուըրտ Թագաւորին հրաժարման օրինագիծը վերջնապէս ընդունուեցաւ Խորհրդարանին ող-կ (?) մէ և յղուեցաւ լորտերու ժողովին: Երրորդ ընթերցումին երբ ներկայացուց օրինագիծը, Պոլտուին մեծարանք յայտնեց հրաժարած Թագաւորին:

«Միշտ յարգանքով և գորովով պիտի յիշենք, ըսաւ, կատարելապէս մեծարժէք հաւատարիմ ծառայութիւնը որ կատարեց երկրին Ն. Վեհափառութիւնը իբրեւ Կալլէսի իշխան և իր իշխանութեան կարճատեւ ժամանակին: Մենք երախտապարտ ենք իր բոլոր ծառայութիւններէն և չպիտի մոռնանք զայն»:

ԼՈՆՏՈՆ 11.— Հրաժարման օրինագիծը վերջնապէս ընդունուեցաւ լորտերու ժողովէն, երեսփ. ժողովէն ստացուելէն 15 վայրկեան յետոյ

ԼՈՆՏՈՆ, 11.— Հրաժարման օրինագիծը արքայական վաւերացում ստացաւ և այս կերպով Էտուըրտ Ը. կը դադրի Թագաւոր ըլլալէ այսօր ժամը 13,52ին այն պահուն երբ արքայական որոշումը յայտնուեցաւ:

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԸ

Ա.

ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Երեքշաբթի գիշեր Ֆրանս. Թատրոնը փութացող երաժշտասէր հասարակութիւնը առիթը ունեցաւ լսելու Երաժշտանոցի ուսուցիչներէն Օր. Նիյմէթ Վահիտը՝ (երգ), Լիքօ Ամարը (ջութակ), Ռիւտօլֆ Այտլէրը (քօրնօ) և Ֆէրտի ֆօն Շթացէրը (դաշնակ)։ Այս չորս արուեստագէտներուն մասնակցութիւնը որոշ հետաքրքրութիւն մը արթնցուցած էր հանրութեան մօտ։

Երգչուհի Օր. Նիյմէթ Վահիտ թէեւ տիրացած է ձայնական թեքնիքի բոլոր պայմաններուն, սակայն ով գիտէ ի՛նչ պատճառներու հետեւանքով, դժբաղդաբար, չկրցաւ տալ մեզի այն ամէնը որուն կըսպասէինք իրմէ։ Մասնաւորաբար Մօցարթի և Շուպէրթի կտորները վարանման ու անորոշութեան պահեր անցուցին։ Նախընտրեցինք զինքը Շումանի, Շթրաուսի և Պրահմսի կտորներուն մէջ ուր արուեստագիտուհին, քաջալերուած զինքը ծափահարող հասարակութեան համակրանքի արտայայտութիւններէն, կրցաւ իր երգումին մէջ դնել բաւականաչափ ջերմութիւն և յոյզ։

Պրահմսի «Մի Պէմօլ Մաժէօր» եռանուագը՝ գրուած ջութակ, դաշնակ և «քօրնօ»ի համար, կարելի է համարել գերման սենեակի երաժշտութեան գեղեցիկ գործերէն մին ուր հեղինակը իր լրջախոհ ու պատկառելի ոճը, գաղափարներու ատիճանական ընդլայնումով մը, առողջ հիմերու վրայ նստեցուցած է, հաշտեցնելով երեք զանազան ընտանիքներու պատկանող գործիքներուն հնչականութիւնը։ Հակառակ որ «քօրնօ»ն չնչաւորներուն մէջէն կարելի է համարել ամէնէն ապերախտը որ կրնայ յաճախ ջանհաճոյ անակնկալներ պատճառել նուագահանդէսին, սակայն Ռիւտօլֆ Այտլէրի շրթունքները կատարելապէս տէր էին սոյն գործիքին քմահաճոյքներուն, թէեւ իր զօրաւոր շեշտը երբեմն կը խափանէր դաշնակն ու ջութակը, որոնց հետ պարտաւոր էր աւելի հաւասարակշռուած նուագահարութիւն մը ունենալու։

Ցանձին Լիքօ Ամարին մենք կը տեսնենք շատ կարող ջութակահար մը փորձառու և հմուտ, որուն ճպոտին ելեւէջները գիտակից պատճառաբանութեամբ մը մեկնաբանութեան հարազատ շեշտը կուտան։ Մեծ հաճոյք մըն է լսել զինքը երբ ան կը նուագէ սենեակի երաժշտութեան յատուկ գործեր, և ուր ան կը գտնուի իր սեփական կալուածին մէջ։ Եւ մանաւորաբար այդ գիշեր մեզի ներկայացուցած Սէզար Ֆրանքին «Սօնաթ»ը լեցուն էր կշռոյթի, «ֆրազէ»ի ճշդութեամբ, երանգներու ճոխութեամբ որոնք գործին ամբողջութեանը մէջ կը ցոլացնէին խորհրդապաշտութեան մեծագոյն վարպետին ներքին խռովքը։

Ֆէրտի ֆօն Շթացէր որ այլեւս ժողովրդականացած ու հանրածանօթ դէմք մը դարձած է, այդ գիշերը անգամ մը եւս արժեցուց երաժշտի իր բազմակողմանի յատկութիւնները։ Պարագային համեմատ ան գիտէ յաջողութեամբ ընկերանալ երգին, դաշնակին, խմբանուագին, ի հարկին երեւնալով նաեւ որպէս քաջ սօլիսթ դաշնակահար։ Իր երաժշտի պարտականութիւններուն կատարելապէս գիտակից այս արուեստագէտը զօրաւոր նեցուկ մը կը դառնայ երբ ուրիշներուն ընկերակցելու պարագան կը ներկայանայ։

Բ.

ՏԻԿ. ԶԻՐՔԻՆ ԱՐՆՕԼՏԻԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Տիկ. Վօսքոյի այս յառաջացած աշակերտուհին, կրցած էր չորեքշաբթի գիշեր Իւնիօն Ֆրանսէզի սրահը երաժշտասէրներու ընտիր բազմութիւն մը հաւաքել որոնք եկած էին ծափահարելու այս դաշնակահարուհին որ, ինչպէս կերեւի, յաջողած էր արդէն համակիրներու լայն շրջանակ մը ստեղծելու իր շուրջը։

Ըսենք անմիջապէս թէ յաւակնութիւնը չունինք ամէն բեմ ելլողէ անպատճառ կատարեալ բան մը պահանջելու։ Միամիտ պիտի ըլլար այդպիսի մտածելակերպ մը։ Ենթակային երաժշտական դաստիարակութեան պայմանները, խառնուածքը, միջավայրը, և — ինչո՞ւ չէ — նոյնիսկ տարիքը նկատի առնուելիք խնդիրներ են։

Արդ, ներկայ պարագային, մեր դիմացը ունինք երիտասարդ արուեստագիտուհի մը որ Տիկ. Վօսքոյի շունչին տակ մարզուած, ու պատրաստուած՝ հրապարակ կ'իջնէ ճոխ յայտագրով մը։ Տիկինը համարձակ ու շնորհալի շարժուձեւերով դաշնակին առջեւ կ'անցնի, իսկ մատները կը սկսին Փլէյէլին ստեղնաշարերուն վրայէն սահիլ անցնիլ՝ տալով մեզի յաջորդաբար Քուբրէնի, Ռամոյին, Մօցարդին, Շումանին, Շօփէնին, Կրանատօսին և Ինֆանթէին գործերէն։ Որոշապէս կ'երեւի թէ գործիական դժուարութիւններուն բաւական յաղթահարած է, սակայն տրագ մասերուն մէջ դեռ կը պակսին մաքրութիւն և պայծառութիւն, որոնք միացած «փէտալ»ի անհարկի գործածութեան, յաճախ անորոշ ձայներու կոյտ մը առաջ կը բերեն։ Տիկինը դեռ պէտք ունի խնամելու, յղկելու իր նուագահարութիւնը, իսկ եթէ անոնց վրայ աւելցնէ անկաշկանդ անհատականութեան մը ինքնատիպ դրոշմը, հետզհետէ՛ ալ աւելի թափանցելով երաժշտութեան ոգիին ու խորքին, այն ատեն կը յուսանք թէ զինքը պիտի կարենանք դասել կարող դաշնակահարուհիներու շարքին մէջ, մանաւանդ որ Տիկնոջ շրջապատը թոյլատու և նպաստաւոր է այդ նպատակին իրագործմանը համար։ Մինչ այդ իրեն կը մնայ շարունակել ու յարատեւել այդ ուղղութեամբ։

ԱՐՇԱԿ ԽԱՆՔՈՒ

Ի ՊԷՏՍ ՈՒՆԵՒՈՐԱՑ

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ ԿԱՅԱՆԻՆ ԿԱՐՕՏ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ

ՆԱԽ ՍՆՈՒՆԴ, ԱՊԱ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Գոհունակութեամբ կ'արձանագրեմ թէ ոմանց ուշադրութիւնը գրաւած է Դեկտ. 4ի թիւով «Արեւելք»ի մէջ գրած յօդուածս՝ ի մասին Օրթագիւղի կայանին մէջ գտնուած 15 անդամէ բաղկացած թշուառ ընտանիքին։ Երէկ գացի Օրթագիւղի կայանը, տեսնելու համար յիշեալ ընտանիքը։

Սենեակէն ներս մտնելուս, կը տեսնեմ մանուկներու բազմութիւն մը, որոնք փռուած սաւանի մը շուրջ բոլորուած մէկ ամանէ ապնաթան կը ճաշակէին, բայց ի՜նչպէս. գիրար հրելով, դգալները իրարու բախելով, լալով-պոռալով, պոռկելով-ելլելով։ Կերակուրը քիչ՝ ուտողները շատ։ Հոս ալ տեսայ որ զօրաւորը յաջող կ'ելլէր, իսկ զըրկուած տկարը իր բնական զէնքով՝ լացով կը պատասխանէր։ Այդ տեսարանը դիտող կաթընկեր Ցովսէփիկ մըն ալ կայ եղեր իմ ցանկէս դուրս. ան ալ տեսայ որ պռոշտուքին կը ձայնակցէր։ Աստուած իմ, ի՜նչ տեսարան է այս, կ'ըսեմ ինքնիրենս և արցունքս դժուար կը զսպեմ։

Ընտանիքին մէկ անդամ հարսնուկը կը տեսնեմ մեկուսի գլխիկոր, այն՝ որ կեսարիայէն իրենց գիւղը և տունը այցելած ատենս կը հարցնէր ինծի առաւօտները. «Հա բիկ, պու սապահ նա՞նկը սիւտտլն իսթէրսին, տաւա՞ր սիւտտլն եօքսա ինէկ սիւտտլն իսթէրսին»։ Այո՛, այս հարսնուկը ատենին լի՜ո թենէն զրկուած և անանունդ, հիմա չորցած ծծով կ'իյնար Ցովսէփիկին վրայ կաթ տալու։ Տղան կաթնաղբիւրին սպառածութենէն կը պոռար և երիտասարդ հարսնուկը հազիւ կը զսպէր իր արցունքը, ուրկէ խուսափուկ կաթիլներ կ'սկսէին իր թարմ բայց գունատ այտերը։ Հիւանդը քաջալերելէ և վրան ալ բժշկութեան ուեհտարան մը կարդալէ ետք, կը մեկնիմ Բինի ազային մտերիմ և հոգածու Աւետիս աղային հետ ու կ'երթամ Թաղ. Խորհուրդի գանձապետ և կայանի գաղթականներու ճշմարիտ հայր և ողորմած Յաչիկ աղա Մովիկեանի խանութը, ուրկէ կ'իմանամ թէ նոյն Խորհուրդին յարգելի ատենապետը յօդուածս կարդալով, իր քսակէն 2 ոսկի կուտայ և ամսէ ամիս ալ մէյմէկ ոսկի կը յատկացնէ այդ թշուառ ընտանիքին։ Դարձեալ Թաղ. Խորհուրդի մէկ անդամն ալ ոսկի մը տալով. ամսական ալ մէկ ոսկի կը յատկացնէ։ Տիկ. Զարուհի անուն մէկն ալ կէս ոսկի կուտայ։

Բայց աւելի յատկանշականը կայ որ ուշագրաւ դաս մըն է ունեւոր ժամաններուն։ Այն է՝ Բանկալթի բնակող աղքատ ընտանիքի մը հայր, Ցարութիւն Ժամկոչեան, իրիկուն մը իմ գրած յօդուածս պարունակող «Արեւելք»ը ի ձեռին, իր բազմանդամ ընտանիքին մէջ փղձկուն ձայնով կարդալէ ետք կ'ըսէ.

"Զաւակներս 9 անդամներէ կը բաղկանանք. դուք՝ իւրաքանչիւրիդ կողմէն հինգ հինգ դրուշ հանեցէք և Աստուծոյ տուած առօրեայ ուտելիքներէն ծրար մըն ալ պատրաստեցէք և գա՛ն, Հմայեակ, զաւակս 5 դրշ. ալ ինձմէն, որ կ'ըլլայ 50 դրշ., ա՛ռ և ուղղակի կեսարիոյ տէրտէրին ցոյց տուէ ծ թշուառ ընտանիքին տար և անձամբ տես ու ինծի լուր բեր»։

Հմայեակ կ'երթայ և հօրը պատուէրը կը պատմէ և կը յանձնէ դրամն ու ծրարը։

Հիւանդը կը զգածուի և կը յուզուի ու շնորհակալութիւն կը յայտնէ Երզրումցի Պ. Ց. Ժամկոչեանի և տղուն՝ Հմայեակի։

Ո՞ւր էք հարուստներ, տեսէ՛ք ինչպէս կ'ըլլայ մարդասիրութիւնը։ Հետեւեցէք այդ չունեւոր բայց սիրտով հարուստ ընտանիքին։ Այս սրտաճմլիկ պատմութիւնը յուզուած սիրտով կը պատմէ ինծի Աւետիս աղա Փափազեան հիւանդին ներկայութեան, ինչ որ կը հաստատէ Բինի աղա, նախկին «խանէտան» գիւղապետը։

* * *

Ֆիզիքական խնամքը մտաւորէն առաջ է, Այս տեսակէտով բժիշկներն ու դեղագործները՝ իբրեւ մարդկային առողջութեան հոգածու պահապան և գիտութեան մշակները առաւել յարգանքի արժանի են։ Նոյնպէս խնամատարական մարմիններ, որպիսիք են Աղքատախնամներ, մեծ ծառայութիւններ կը մատուցանեն մարդկութեան։ Դիտել որ կայաններու և փողոցներու մէջ ու տուներու խորշեր լեցուն են աղքատիկ ընտանիքներ և դպրոցական տղաքներ, որոնք անօթի են ու մերկ։ Նախ հաց ու սնունդ, այսինքն ֆիզիքական գոյութեան ապահովութիւն և ապա գործ ու կրթութիւն։

Օ՛ն ուրեմն, ազնի՛ւ հայեր, օգնեցէք աղքատին, օգնեցէք թշուառ ընտանիքին և անոնց զաւակացը։

ՍԵՐՈՎԲԷ ՔՀՆՑ. ՊՈՒՐՄԱՑԵԱՆ

ԱՏԱՆԱՅԻ ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՅԵՐՈՒ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս գրած էինք, «Ժամհուրիէթ» ցանկ մը բացած էր հանգանակութեան ֆոնտի մը՝ ի նպաստ Ատանայի աղէտեալներուն։ Մեր նախորդ օրուան թիւով տուած էինք անունները այն Հայերուն որոնք ինքնաբերաբար իրենց նուէրները ղրկած էին յիշեալ թերթին։ Ստորեւ կուտանք նոր նուիրատուներու անունները,—

Մանուկեան Եղբարք 10 ոսկի, Երուանդ Եուսուֆեան՝ 5, Փարք Օթէլի տէրեր՝ Զարեհ և Խըտըրեան 50, Զգօն Խօրասանճեան՝ 15, Սիսակ Ազարթմաճեան՝ 5, Վրէժն Շէքէրճեան՝ 5, Աշոտ Պազպազեան 5։

«Ժամհուրիէթ»ի 3 օրուան մէջ ընդունած նուէրներու գումարը կը հասնի 1010 ոսկիի։

ԱԶԳ՝ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Վագֆներու յանձնաժողովէն.— Կալուածական (պինա) տուրքերու նոր օրէնքներուն համաձայն, խառն հասոյթներու (իրատը կայրը սաֆի) գնահատութեան վրայ կ'որոշուին նաեւ վագֆներու իճարէները։ Այս խառն հասոյթներու գնահատութիւնը եթէ 1933ի առաջուան վարձքերու կամ համեմատութիւններու (էմսալ) վրայ եղած է և գնահատման գործողութիւնները վերջնական հանգամանք ստացած են, տուրքերը հարիւրին 25զեղչով պիտի վճարուին։ Եթէ գնահատութիւնը 1933 եւ վերջի տարիներու համեմատութիւններու վրայ եղած է հարիւրին քսանեւհինգ զեղչէն չեն կրնար օգտուիլ։ Միայն թէ, այս գնահատութիւններն ալ վերջացած ըլլան— այսինքն, եթէ վերաքննութեան չեն դիմած կամ վերաքննութեան պայմանաժամը անցած ըլլայ—ենթակաները մինչեւ 30 Դեկտ 936 կարող են խնդրագրով մը դիմելու ելմտ. պաշտօնատան և «անհատական փոփոխում պահանջել, այսինքն, գնահատուած խառն հասոյթները եթէ աւելի են եւ ներկայ պայմաններու չեն համապատասխաներ, կրնան 1935ի խառն հասոյթներու համապատասխան փոփոխութիւնը պահանջել (օրէնք թիւ 2870 յօդ. 4)։

Հետեւաբար, հայ համայնքին «միւթէվէլլի»ներն ալ, որոնց մատակարարութեան ենթարկուած են եկեղեցապատկան եւ բարեգործական հաստատութիւններու կալուածները, մինչեւ 30 Դեկտ. 1936 վերոյիշեալ պայմաններու տակ դիմելու են խնդրագրով պատկանեալ ելմտական պաշտօնատունները պահանջելու համար անհրաժեշտ վերաքննութիւնը։ Վերաքննութեամբ գնահատուած խառն հասոյթներու նուազումով ոչ միայն օգտուած պիտի ըլլան կալուածական տուրքերէ, այլ եւ վագֆներու «իճարէ»ներէն ալ նոյն քանակութեամբ զեղչուած պիտի ըլլայ։

Մատակարար մարմինները նոյնպէս պարտաւոր են խնդրագրով դիմելու վագֆներու Տնօրէնութեան, պահանջելով «իճարէ»ներու ջնջումը եւ «թավիզ»ի վճարումը։ «Թավիզ» կ'ըսեն կալուածի մը 20 տարուան «իճարէ»ներուն միանուագ վճարումին։ Այն մատակարար մարմինները որոնք մէկ անգամէն կանխիկ կրնար վճարել կալուածի մը 20 տարուան «իճարէ»ն, հարիւրին 5 զեղչէ ալ կ'օգտուին եւ տարեկան որոշ տուրքէ ալ ընդմիշտ կ'ազատուին։ Հակառակ պարագային, հինգ տարուան որոշ եւ հաւասար մասնավճարներով կը վճարեն։ Եթէ այս գործողութիւնը չկատարեն, 10 տարի շարունակ «իճարէ»ները վճարելէն վերջը տասներորդ տարին պարտաւորուած պիտի ըլլան միանուագ կանխիկ վճարելու քան տարուանը, եւ եթէ չկարենան վճարել՝ կալուածնին ծախուելով պիտի գանձուի իճարէն։

Բնականաբար, յիշեալ գործողութիւններուն կիրառման մէջ թերացողները ծանր պատասխանատուութեան կ'ենթարկուին, վնասելով նաեւ հանրութեան օգտին թէ նիւթապէս եւ թէ բարոյապէս։

Մ. ԱՍԼԱՆԵԱՆԻ ԴԱՏԸ

«ԺԱՄԱՆԱԿ»Ի ԵՒ Ս. ՇԱՄԼԵԱՆԻ ԴԷՄ

Երէկ առաւօտ, Պատժական Գ. ատեանին առջեւ, ժամը 11.40ին սկսաւ «Ազգարար»ի խմբագիր Պ. Մանուկ Ասլանեանի «Ժամանակ»ի և Պ. Սուրէն Շամլեանի դէմ բացած դատը։

Ներկայ էին Պ. Մ. Ասլանեան՝ «Ժամանակ»ի արտօնատէր Պ. Միլիք Գօչունեան, յօդուածագիր Պ. Ս. Շամլեան։ Կը բացակայէր "Ժամանակ"ի պատ., տնօրէն Պ. Բիւզանդ Շամլեան։

Ներկաներու ինքնութեան ստուգումէն յետոյ, Պ. Մ. Գօչունեան յայտնեց թէ խնդրոյ առարկայ յօդուածին թարգմանութիւնը մասեր վերցնելով եղած է, մինչ ամբողջութեանը մէջ ան հեռու է նախատական բնոյթ ունենալէ։

Պ. Ս. Շամլեան գիտել տուաւ թէ ինք պաշտօնապէս զեկուցում չէ ստացած դատարան ներկայանալու համար, այլ թերթերու մէջ կարդալով է որ եկած է։

Պ. Շամլեանի այս առարկութեան վրայ, դատարանը որոշեց կոչնագիր ղրկել նաեւ Պ. Շամլեանի, որուն համար դատը յետաձգուեցաւ Դեկտ. 23ին, ժամը 14ին։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ որբանոցին պարկ մը յուրիս նուիրած է Պ. Արշակ Մուրատեան, միաժամանակ խոստանալով նոյն քանակով պարէն նուիրել ամէն ամիս։ Որքան փափաքելի է որ Պ. Մուրատեանի այս գեղեցիկ ժէսթին հետեւէին ուրիշ բարեսէր ազգայիններ ալ։

ԷՎԳԱՖԻ վարչութիւնը Խնամատարութեան գրած է թէ իրեն պէտք է վճարել գաղթակայանի վերածուած Օրթագիւղի հայ կաթոլիկ վանքին վարձքը, քանի որ ինք ստանձնած է աթոռապատկան բոլոր կալուածներուն մատակարարութիւնը։ Պատասխան տրուած է թէ վարձք չվճարուիր, այլ միայն շէնքին տուրքերը կը վճարուին։

ԷՎԳԱՖԻ կողմէ հրահանգ տրուած է Ս. Յակոբ հիւանդանոցի վարչութեան, որպէսզի վաղը Կիրակի, հաստատութեան անուանակոչութեան առթիւ, ըստ սովորութեան կրօնական հանդիսութիւն կատարուի, ընդունելութիւն տեղի ունենայ, ինչպէս նաեւ բաշխուի ճաշ և անուշեղէն տրուի պատսպարեալներուն։

ՄԱՐԶԱՆՇԱՐՀ

«ԱՖՕԷՄԱԹԻՆԻ» ԲԱԺԱԿԻՆ ՖԻՆԱԼԸ

Վաղը կիրակի առաւօտուն ժամը 10ին Պէշիքթաշի Շէրէֆ սթատին մէջ Ն. Շիշլիի և Բերայի Ա. կարգ խումբերը կը խաղան «Աֆօէմաթինի»ի բաժակին «ֆինալ»ը։ Երէկ այս մրցումը սխալմամբ բարեկամական գրուած էր։ Երկու կողմերն ալ համաձայնած են Ֆէնէրի անգլիացի մարզիչին ընտրութեան շուրջ։ Ն. Շիշլի զօրաւոր կազմ մը դաշտ պիտի հանէ. կը յուսանք թէ ան վաղը պիտի կրնայ արժեցնել մեր յոյսերը։ Այս մրցումէն առաջ ժամը 8.30ին, Ն. Շիշլիի և Բերայի Բ. կարգերն ալ բարեկամական հանդիպում մը պիտի ունենան։

ՄԱՐԶԱՍԷՐ

Զ. Մ. ՊՐԷՑՄ

ԵՐԵՔ ՍԻՐՏԵՐՈՒ ՊԱՅՔԱՐԸ

IV

Եւ կիսախուփ կոպերը իջած սեւ հոյակապ աչքերուն վրայ։ Զմայլելի էր։

Լօրտ Լին հիացիկ կը դիտէր, կախարդուած էր կարծես. «անհաւատալի՜ է, խորհեցաւ, երբեք չէի երեւակայած որ այսքա՜ն գեղեցիկ կրնար ըլլալ»։

Ալլան Լէյ անընդհատ կը ծափահարէր։ Խանդավառութեամբ բացագանչեց.

— Հիանալի՜ էք, օրիորդ Լին. որքա՜ն յաջողութիւն պիտի գտնէիք բեմին վրայ. ի՞նչ կ'ըսէք, չե՞նք կրնար միթէ կենդանի պատկերներ կազմակերպել, շա՜տ զուարճացուցիչ է։

— Շա՛տ աղուոր գաղափար է, պատասխանեց Ինէզ։ Մեծապէս հաճոյք պիտի զգայի։ Տիկին Լին, շնորհակալ եմ որ բարեհաճեցաք քօղերնիդ ինծի տալ։ Կը վերադարձնեմ ահա, աւելցուց, հետզհետէ միւս զարդերն ալ հանելու պատրաստուելով։

Սակայն թոյլ չտուին որ անիկա «վերստին անգլուհի դառնայ», ինչպէս կ'ըսէր Ակաթա։ Ալլան մտմտաց գահ մը շինեց Ինէզին համար և անոր ոտքերուն առջեւ նստաւ։ Իսկ Լօրտ Լին յայտնեց թէ եթէ պղնձամորթ պոհեմուհի մըն ալ ըլլար, կիթառ ի ձեռին, ոչ ոք պիտի տարակուսէր թէ Սպանիա չեն գտնուիր։

— Գիշերը եկէք, ըսաւ Լօրտը Ալլանին, երբ այս վերջինը պատրաստուեցաւ մեկնելու, այդ կենդանի պատկերներու մասին կը տեսնուինք։ Դրացիներուս երեկոյթ մը պարտական եմ, բան մը կը կարգադրենք։

VI

— Ո՞ւր նստինք պատրաստութիւն տեսնելու համար, հարցուց Լօրտ Լին, նոյն գիշերն իսկ մըտնելով այն դահլիճը ուր կը գտնուէին արդէն Ալլան Լէյ, Ինէզ և Ակաթա։

— Եթէ օրիորդները կը փափաքին, հոս մնանք, պատասխանեց Ալլան Լէյ, այստեղ աւելի ինքնամփոփ կ'ըլլանք և առանց մէկէ մը անհանգիստ ըլլալու յայտագիրը պատրաստենք։ Օրիորդ Լին, կ'ուզե՞ք մեր բրիմատօնան ըլլալ և ընտրել այն հեղինակները, որոնց գործերը լաւագոյնս պիտի յարմարէին ձեզի։

Ինէզ ժպտելով ընդունեց այս առաջարկը։ Սեւ երազուն աչքերը ուրախութեամբ կը շողային։ Խանդավառուած կը թուէր իր կատարելիք դերով, զոր կատարելապէս իրագործելու ընդունակ էր։

— Մայրս կը նախընտրէ նախ մեծ հացկերոյթ մը տալ, վերսկսաւ Լօրտը, յետոյ կենդանի պատկերները ներկայացնել։ Սակայն ես անոր համակարծիք չեմ, մեծ հացկերոյթ մը տալ կամ նուագ հանդիսաւոր բան մըն է, որ երկար բարակ կը տեւէ, անկէ վերջ ո՛չ մենք փափաք պիտի ունենանք խաղալու, ո՛չ ալ մեր հրաւիրեալները՝ մեզ դիտել ըսելու։ Կ'առաջարկեմ որ սկսինք պատկերներով ու պարերով, յետոյ ընթրիք մը կուտանք, այնպէս չէ՞ մայր, հարցուց Լօրտը ժպտելով և խոնարհելով մօրը առջեւ որ այդ պահուն ներս մտած էր։

— Այդ պարագային, պէտք է կարգի դնէք պարահանդէսի մեծ սրահը, ըսաւ տիկին Լին։

— Այո, զարդանկարել պիտի տամ սքանչելի ոճով մը։ Անանախընթաց բան մը պիտի ընեմ։

— Երկու դահլիճները խիստ յարմար են մեր պատկերներուն համար, աւելցուց Ինէզ։ Փոքրին մէջ մենք կը խաղանք, իսկ միւսն ալ՝ հանդիսականներուն կը յատկացնենք։

— Սքանչելի, ըսաւ Ալլան։ Երկու դահլիճները զատող կամարէն վարագոյր մը կախելու է, այդ ձեւով իսկական թատրոն մը կ'ունենանք և լաւագոյն բեմ մը։

— Կենդանի պատկերներով կը սկսինք, յետոյ ալ պարահանդէսը, ըսաւ Ակաթան իր կարգին։

— Ճիշդ այդպէս, սիրելի զարմուհիս, ըսաւ Լօրտը։ Իրար խառնել չըլլար, մանաւանդ որ պատկերները բաւական երկար ժամանակի կը կարօտին։ Յայտագրի մէջ կը գրենք «Կենդանի պատկերներ ժամը 9ին. պարահանդէս՝ ժամը 10ին»։ Հիմա մեր նիւթերը ընտրենք։

— Անգլիական գրականութեան ծանօթ է՞ք, հարցուց Ալլան Օր. Լինի։

— Կարծեմ թէ. մանկութեանս ատեն անգլիացի ուսուցչուհիներ ունեցայ և կարդալէ զատ ուրիշ զբաղում չունէի։ Գոց գիտեմ Ուօլթըր Սքօթն ու Թէնիսընը։

— Այն ատեն առաջին պատկերը կրնանք ընտրել «Այվընհօ»էն, թելադրեց Ալլան։ Օր. Ակաթա կատարեալ Ռօվէնա մը կ'ըլլայ, իսկ դուք, Օր. Լին, աւելի կատարեալ Ռէպէքքա մը։

— Ո՛չ, ըսաւ Ինէզ վճռականօրէն, չեմ սիրեր Ռէպէքքան և անկարելի է որ զայն անձնաւորեմ. բնաւ չպիտի կարենամ անոր հանդարտ ու համակերպող նկարագիրը տալ, կ'ուզեմ ըլլալ սիրող ու յաղթական սիրուհի մը։ Եթէ խարտեաշ Ռօվէնա մը գար ինծմէ խլելու սիրականս, ես կրաւորական գիրքի մէջ չպիտի մնայի, այլ կատաղօրէն ինքզինքս պիտի պաշտպանէի։

Ինէզ արագօրէն և թրթռուն ձայնով մը կը խօսէր. ունկնդիրները խիստ զարմացած՝ իրեն կը նայէին և ոչինչ կը հասկնային իր յուզումէն։ Բնաւ մտքերնուն չէր անցներ որ այդ հպարտ սպանուհին պիտի նախընտրէր մեռնիլ քան թողուլ որ իր մրցակցուհին Ակաթան Ռօվէնայի դերին մէջ իրմէ յափշտակէր Այվընհօն, Լօրտ Լինի գիծերուն տակ։ (Շար.)

ԱՏԱՆԱՅԻ ԱՂԷՏԸ

ՎՆԱՍՆԵՐԸ ՀԵՏԶՀԵՏԷ ԿԸ ՃՇԴՈՒԻՆ

ԱՆԳԱՐԱ 10. — 1) Թաղապետական սահմաններու ներքեւ գտնուող թաղամասերու մէջ, ուր կարելի եղաւ վերահաստատել հաղորդակցութիւնները, ջուրերուն ստիճանական քաշուելուն հետեւանքով, հաստատուեցաւ որ 200 տուներ փլած են Ապգարու մէջ, 200՝ Ատա փողոց, 250՝ Քէօփրիւ փողոց եւ Հալիլու պաշէ, 200՝ Միրիք, 20՝ Միրզա չէլէպի, 20՝ Միհմանտար, 4՝ Շահին աղայի մէջ, ընդամէնը՝ 938 տուն։ Այս վայրերու 255 ընտանիքները օգնութեան պէտք ունին։ Անոնց հաց զրկուած է։ Այս վայրերուն մէջ մարդկային կորուստ չկայ։

2) Կ. Մահիկի օգնութիւնները կը շարունակէն։ Այսօր Հալքի մէջ պատրաստուած նիստի մը ընթացքին հաւաքուած նուիրատուութիւնները կը բարձրանան 3500 ոսկի։

3) Կիներու հինգ յանձնաժողով ներ մինչեւ գիշեր, յանուն Կ. Մահիկի հաւաքած են զգեստեղէններ ճերմակեղէն, որոնք այժմ կը պատրաստուին աղէտեալներուն բաժնուելու համար։

4) Աշխատանոցի վերածուած է Համէթ Ինէօնիւի էնսթիթիւն։ Անոր կարի մեքենաներուն առեւ ... ած է զանազան վայրերէ ապահովուած 20 ուրիշ մեքենաներ, ... րելու համար ճերմակեղէնները, կիներու միութեան եւ քաղաքին ... րձակներուն աջակցութեամբ

5) 1950 աղէտեալներ բնակեցուած եւ պարենաւորուած են մզկիթներու, մէճիթներու եւ խաներու մէջ։ Գոհացուցիչ է անոնց առողջական վիճակը։

6) Դեռ կարելի չէ եղած հաղորդակցութիւններ հաստատել գետին երկայնքին, մինչեւ Թուզլայի չըրթը գտնուող գիւղերու հետ, ավրհետեւ դեռ ողողուած են ջուրերով։

7) Շաղախէ տուները հետզհետէ կը փլին, հետեւաբար ցարդ փլած տուներուն թիւը բնականաբար պիտի աւելնայ։

8) Թումբին փլած մասը նորոգելու համար, ջուրի տնօրէնութիւնը սկսած է ստուգել վնասը։

** Սովեէթ դեսպան Գարախան անցեալ օր արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատունը այցելելով Ատանայի աղէտին մասին Սովեէթ կառավարութեան ցաւակցութիւնը յայտնած է։ Ամերիկայի ... կուլկար դեսպաններն ալ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնած են։

** Կը հաւկցուի որ երկրորդ ... ողում մը շատ աւելի աղէտներ պիտի պատճառէ Ատանայի մէջ, ավրհետեւ թէ՛ Սէյհանի հովիտը ... ած եւ թէ անկարելի դարձած է ... ած թումբերուն նորոգութիւնը։

ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ երէկ առաւօտ Իսթանպուլ դարձաւ։ «Եավուզ» խարսխեց Տօլմապահչէի պալատին առջեւ։ Միւս մարտանաւերը խարսխեցին կղզիներու առջեւ։ Ժամը ... «Եավուզ»էն ծովայիններու վաշտ մը նաւագնացումբի առաջնորդութեամբ գնաց Թաքսիմ, եւ ծաղկեպսակ զետեղեց յուշարձանը։

ԻՏԱԼԱՑԻ հռչակաւոր վիպագիր ... Փիրանտէլլօ որ 1934ի Նոպելի մրցանակաւորն էր, մեռած է։

ՑՆՏԵՍ. գործավարութիւնը որոշած է կատարել ազատութիւն ... որոշ տեսակ թուղթերու ներածման համար եւ հրաժարած է ... մէր պանքի ի նպաստ թուղթի ... ածման մենաշնորհ հաստատելու ... րէն, բայց ասոր փոխարէն ... ինք է որ ուղղակի պիտի ... էջ ներածման վերաբերեալ ... մանագրութիւնը։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղիներու ... ավարութեան կողմէ գնման ... ակցութիւնները լրացած են։ ... կերութիւնը պետութեան պիտի ... անձնէ 53 վայրաշարժեր եւ 1300 ... կօն, որոնց փոխարժէքը նշանակուած է 2 միլիոն 600 հազար ... ի։ Գնման ընդհ. փոխարժէքը ... ի ըլլայ 5 միլիոն ոսկի, որ ... ի վճարուի յետաձգեալ վճարով։

ՊԱՑՐԱՄԻ առթիւ փոքրամասնութեան եւ օտար վարժարանները ... պիտի փակուին բայց թուրք դասերը պիտի բացակային։

Էտուըրտ Ը. դադրեցաւ թագաւոր ըլլալէ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ Կ,ՈՒԶԵՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ 11. — Երէկ իրիկուն ծանր միջադէպեր պատահեցան խորհրդարանին մէջ, անկախ աշխատաւորական կուսակցապետ Մաքսթընի, աշխատաւորական Վէճվուտի, համայնավար Կալաքէրի եւ անկախ աշխատաւորական Պըքէնանի յայտարարութեանց պատճառաւ։ Մաքսթըն յայտարարեց թէ վերջին դէպքերը ցոյց տուին որ միապետութիւնը պատշաճ չէ արդի ժամանակներու եւ Մեծն Բրիտանիա հանրապետութիւն կը պահանջէ։

Մաքսթըն ներկայացուց առաջարկ մը, գահէն հրաժարման յայտարարութեան առթիւ, որով կը չեղուի թէ ազգը եւ կայսրութիւնը հանրապետութիւն կը պահանջեն։

Վէճվուտ ամբաստանեց կառավարութիւնը թէ թագաւորը ստիպեց հրաժարիլ։ Այս յայտարարութիւնը մեծ աղմուկ յարոյց։ Բայց աղմուկը իր գագաթնակէտին հասաւ երբ համայնավար Կալաքէր չարամիտ ակնարկութիւններ ըրաւ Տիկ. Սիմփսընի հասցէին եւ ըսաւ թէ թագաւորը գովողները կեղծաւորներ են։ Թագաւորը քիչ յետոյ կարդաց հրաժարագիրը եւ Երեսփ. ժողովը դադրեցուց նիստը։

Ո՞Վ Է ՆՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Նոր թագաւորը՝ Եորքի դուքսը, որ գահ պիտի բարձրանայ Ալպէր Ա. կամ Ճօրճ Զ. անունով, պիտի գահակալէ երկուշաբթի օր։ Էտուըրտ թագաւոր պիտի ճամբորդէ Լոնտոնէն մեկնելէ առաջ եւ հաւանաբար Անգլիայէն մեկնի ծովապետութեան «էնքանթրէս» զրահաւորով։ Էտուըրտ թագաւոր որ ներկայիս 42 տարեկան է, իր հօրը յաջորդեց 20 Յունվ. 1936ին։ Որով իր թագաւորութիւնը մօտ 10 ամիս տեւեց։

Նոր թագաւորը ծնած է 14 Դեկտ. 1895ին եւ կը կոչուէր իշխան Ալպէր—Ֆրէտէրիք—Արթուր—Ճօրճ։ Զօվային ասպարէզի կրթութիւն ստացած է։ 1913ին առաջին ճամբորդութիւնը ըրաւ դէպի Հնդկաստան։ Ընդհ. պատերազմին առողջական պատճառներով քաշուեցաւ գործօն ծառայութիւններէ, բայց մասնակցեցաւ Եութլանտի անգլեւգերման նաւամարտին։ 1917ի վերջերը օդային ճիւղի կապուեցաւ եւ 1918ին սաւառնորդ եղաւ։ Պատերազմէն յետոյ հետեւեցաւ պատմութեան եւ տնտեսագիտական գիտութեանց Քէմպրիճի համալսարանին մէջ։ 1920ին Եորքի դուքս անուանուեցաւ։ 1923ին ամուսնացաւ Սկովտիայէն ազնուական ընտանիքի մը աղջկան հետ։ Ճօրժ թագաւորին մահէն յետոյ երբ մեծ եղբայրը թագաւոր եղաւ, ինք ալ գահաժառանգ հռչակուեցաւ։

Իսկ իր անդրանիկ աղջիկը իշխանուհի Էլիզապէթ ծնած 21 Ապրիլ 1925ին, գահաժառանգ կը դառնայ։ Իշխանուհին պիտի կորսնցնէ գահաժառանգութեան իրաւունքը եթէ ծնողքը աշխարհ բերէ մանչ զաւակ մը։

ՆԱԽԿԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՏԻԿ. ՍԻՄՓՍԸՆԻ ՀԵՏ ՊԻՏԻ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ 10. — Երեսփ. ժողովը առաջին ընթերցումով ընդունեց հրաժարման օրինագիծը։ Միւս կողմէ ընդունեց օրինագիծ մը, որով արքայական ամուսնութեան վերաբերեալ 1772ի օրէնքը կիրարկելի չէ Էտուըրտ Ը.ի համար, անոր հրաժարումէն յետոյ։ Այդ օրէնքով արքայազուն մը չի կրնար ամուսնանալ առանց թագաւորին հաւանութեան։

Հետեւաբար Էտուըրտ Ը. կրնայ ամուսնանալ Տիկ. Սիմփսընի հետ առանց առնելու իր եղբօր հաւանութիւնը։ Խորհրդարանը թոշակ մը պիտի սահմանէ Էտուըրտի, եթէ սակայն ան չի յայտնէ որ պէտք չունի ատոր։

Միւս կողմէ նոր թագաւորը գնահատելով Էտուըրտ Ը.ի մեծ ծառայութիւնները երկրին դուքս տիտղոսը պիտի տայ անոր։ Նոր թագաւորին թագադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ Մայիս 12ին ինչ որ նախապէս որոշուած էր Էտուըրտի համար։

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՑՈՒՑՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ 11. — Թագաւորին հրաժարման լուրը խոր ցաւ պատճառեց ժողովուրդին որ շատ համակիր էր Էտուըրտ Ը.ի։ Խորհրդարանին առջեւ հաւաքուած 20,000 անձերը ապշութեան մատնուեցան երբ բերնէ բերան տարածուեցաւ հրաժարման լուրը։

ՆԱԽԿԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԻՏԱԼԻԱ Կ'ԵՐԹԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ, 11. — Անգլ. կայսրութեան բոլոր կեդրոնէն կը հասնին հեռագիրներ, որոնք ցոյց կուտան այն անակնկալը եւ ցաւը որ պատճառած է Էտուըրտ թագաւորին հրաժարումը եւ կը պնդեն գաղութներուն հաւատարմութեան անգլ. միապետութեան հանդէպ։

Գաղութներու մամուլը միաձայն է յայտնելու իր համակրութիւնը թագաւորին անձին հանդէպ։

Լոնտոնեան թերթերու մեծամասնութիւնը կը հաղորդէ որ Էտուըրտ թագաւորը պիտի երթայ Իտալիա, հաւանաբար Հռոմ բայց "Տէյլի Թէլէկրաֆ" կը կարծէ որ Զուիցերիա պիտի երթայ ան։

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՀԻԿԸ 600 ԶՈՅԳ ԿՕՇԻԿ ԿԸ ԲԱԺՆԷ ԿԱՐՕՏ ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒ

Կարմիր Մահիկի էմինէօնիւ գաւառակի Մեծ Շուկայի մասնաճիւղին կողմէ, վաղը, Կիրակի 13 Դեկտ. ժամը 8ին, Տիրէքլէր Արասը, «Լէթաֆէթ» ափարթըմանի մէջ հետեւեալ դպրոցներու 600 կարօտ փոքրիկներուն կօշիկ եւ զգեստ պիտի բաժնէ —

Խասգիւղի Հրէից վարժարան, Գալաթի Հրէից վարժարան, Անատոլու Հիսարի Նախակրթարան, 10րդ Նախակրթարան, Սամաթիա Յունաց վարժարան, Լանկայի Յունաց վարժարան, Գումգափուի Հայոց վարժարան, 34րդ, 26րդ եւ 2րդ Նախակրթարանները։

** Նոյնպէս Պայազիտի մասնաճիւղը որոշած է 150 աղքատ փոքրիկները ամբողջովին զգեստաւորել, ոտքէն մինչեւ գլուխ։ Զափու վրայ շինուած այս հագուստները պիտի բաժնուին վաղը, Կիրակի, մասնաճիւղին շէնքին մէջ, որով կը խնդրուի շահագրգռուողներէն ներկայանալ։

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Օդանաւային երէկի վիճակահանութենէն գլխաւոր պարգեւները շահած են հետեւեալ թիւերը.

34674 ԹԻՒԸ 40 ՀԱԶԱՐ ՈՍԿԻ

21769 ԹԻՒԸ 15 ՀԱԶԱՐ ՈՍԿԻ

1724 ԹԻՒԸ 12 ՀԱԶԱՐ ՈՍԿԻ

40 հազար ոսկիի մեծ պարգեւը շահեցաւ Մէհմէտ անուն գինուոր մը։

3000ական ոսկի՝ 28678, 22556 թիւերը։

1000ական ոսկի՝ 33369, 18747, 23445, 38181 եւ 28556 թիւերը։

500ական՝ ոսկի՝ 35518, 32319, 24758, 36116, 29560, 14563, 3818, 33708, 16103, 9952, 15065, 35644, 15247, 10149 եւ 2931 թիւերը։

74 եւ 69 վերջացող թիւերը 2ական ոսկի ամօրթի կը շահին։

ԶՈՒԿԵՐՈՒ մեծ հալի մը շինութեան որոշում տուած է Տնտես. գործավարութիւնը։ Ասոր համար 400 հազար ոսկի պիտի ծախսուի։ Այս հալը սառեցուցիչ զետեղումներով օժտուած պիտի ըլլայ։

Տէր եւ Տիկին Ճանիկ Վրթանէսեան եւ աղջիկը, Տէր եւ Տիկին Տօքթ. Բարունակ Վրթանէսեան (Եգիպտոս), Տիար Նուպար Վրթանէսեան, Տէր եւ Տիկին Նշան Եագուպեան եւ զաւակունք (Եգիպտոս), Այրի Տիկին Էլպիս Քալէմքեարեան եւ զաւակունք (Եգիպտոս), ինչպէս նաեւ Վրթանէսեան, Եագուպեան, Կեսարեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն գառնագէտ մահը իրենց մօր, քրոջ, եւ ազգականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿ. ՆԵՄԶՈՒՐ ՎՐԹԱՆԷՍԵԱՆ
(ԾՆԵԱԼ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ)

որ կնքեց իր մահկանացուն յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր, շաբաթ, 12 Դեկտ 1936, ժամը 14,30ին, Պէյօղլու Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին եւ անոր մարմինը պիտի փոխադրուի Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատունը՝ ամփոփուելու համար իր ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Ծանօթ.— Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

Ցաւակցութիւնք եկեղեցւոյ բակը եւ գերեզմանատունը։

ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ

Մաքսիմի տնօրէնութեան կողմէ Խասգիւղի ազգ. վարժարանին ի պատիւ տրուելիք 13 Դեկտ. 936ի թէյասարը, սոյն հաստատութեան փոքր սրահը բացարձակապէս անգործածելի վիճակի մէջ եւ մեծ սրահը Հայ Օփէրէթի խումբին տրամադրուած ըլլալով, յետաձգուած է 10 Յնվր. 937ի։

Այս առթիւ կը խնդրուի յարգելի հրաւիրեալներէն ներողամիտ գտնուիլ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԻՐՈՋ ԱՆՈՒԱՆ ՏՕՆԻՆ ԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆ 250ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՄԱՏԱՂՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԱՆԿԱԼԹԻԻ Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդը ի գիտութիւն կը ծանուցանէ թէ այս Կիրակի, 13 Դեկտ., Բանկալթիի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, հանդիսաւոր Ս. պատարագի մատուցմամբ մատաղօրհնութիւն պիտի կատարուի Հոգեւոր Տիրոջ անուան տօնին եւ անոր մահուան 250ամեակին առթիւ եւ յետ Ս. պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ հաւատացելոց։

Ս. պատարագը պիտի մատուցանէ Գեր. Տ. Զարմայր Ծ. Վրդ. Կէօզիւբեան եւ երգեցողութիւնները պիտի կատարուին Կոմիտասեան բազմաձայն եղանակով Լուսաւորիչ երգչախումբին կողմէ։

Սկզբ. ժամերգութեան ժամը 8, պատարագ՝ 10։

Կնիք Թաղ. Խորհրդոյ Պէյօղլուի

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԲԵՄ.—Կէտիք փաշայի Հայ Աւետ. Եկեղեցիին կիրակնօրեայ պաշտամունքը կը սկսի ժամը 10.30ին։ Վաղը պիտի քարոզէ Կ. Ա. Տէր Յովհաննէսեան։ Քարոզին նիւթն է «Ո՞վ գրեց Ս. Գիրքը» (Բ. Պետ. Ա. 21)։

ՓՆՏՌԵՑԷՔ
այսօր բոլոր ցրուիչներէն
ՆՈՐ ՅՈՅՍԸ
որմիակ շաբաթաթերթն է

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԷՔՕՆՕՄԻ
ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԳԱԼԵՕՆՃԻ ԳՈՒԼՈՒՔ
ԹԻՒ 13.15։ ՀԵՌ. 41338
Պուլկարական անօխ, Ռումելիի մէջէ փայտ եւ անթրասիտ շատ աժան գիներով պիտի գտնէք։
ԴԻՄԵՑԷՔ ԶՄԵՌ ՋԵԿԱԾ

ԹՕՔԱԹԼԸՆԻ
ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒԱԾ
ԹՕՔԱԹԼԸ
Հանրածանօթ հաստատութեան Պէյօղլուի մասնաճիւղը վերաբացուած է
ՓԱԹԻՍԸՐԻԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆԻ
անաւոր խնամք տարուած է նոր կազմակերպութ. մը մը եւ օժանդակութեամբ Իսթանպուլի ամենակարող վարպետներու։
ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԵՒ ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ
Ցանձնարարութիւններ մասնաւոր խնամքով կը կատարուին։
ՃԱՇԱՐԱՆԻ բաժինին մէջ համեղ կերակուրներ եւ ըմպելի։
ՎԱԼԱԼՍԵՔԱՅԻ ծանօթ երգչախումբը կը նուագէ ամէն իրիկուն։

ՍԱՔԱՐԻԱ (նախկին Էլհամպրա)
ՍԻՆԷՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
Երիտասարդական ապրումներու գլուխ գործոց մը
ՓՐԱԿԱՅԻ ՈՒՍԱՆՈՂԸ
որու հերոսներն են հռչակաւոր արուեստագէտ ԱՏՕԼՖ ՎԷՕՀԼՊՐԻՒՔ եւ ՏՕՐՕԹԷԱ ՎԻՔ, «Համազգեստաւոր աղջիկներ»ու մէջ փայլած զգայուն արուեստագիտուհին,
ԾԱՆՕԹ.— Մեր ցուցափեղկերուն մէջ ցուցադրուած են այն ճոխ նուէրները, որ պիտի տրամադրենք Ամանորի առթիւ մեր կազմակերպած հարուստ մրցումի մը, որու պայմանները պիտի ծանուցուին պաստառի վրայ։

ՍԱՐԱՅ սինէման կը ներկայացնէ
Եղանակին ամէնէն հոյակապ ֆիլմը ֆրանսերէն խօսուն
ՆԱՒԱՊԵՏ ՊԼՈՒՏ
ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎԱՀԷՆԻՆ անհաւատալի արկածախնդրութիւնը ֆիլմ մը, որու պատրաստութիւնը արժած է 6 միլիոն տոլար 10,000 արուեստագետներ կը կենդանացնեն ամենամեծ եւ գեղեցիկ վէպը

ԹԻՒՐՔ սինէման
ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
Տարւոյն ամէնէն գեղեցիկ ֆիլմը
ԿԱԶԻՆՕ ՏԸ ՓԱՐԻ
ֆրանսերէն խօսուն
Գերակատարութեամբ՝ ԱԼ ՃՕԼՍԸՆԻ — ՌՈՒԲԻ ՔԻԼԷՐԻ
Նախապէս ապահովեցէք ձեր տոմսերը։

ՏՈԿՈՍ ԲԵՐԵԼՈՎ ՁԵՐ ԴՐԱՄԸ
ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ
ԿԱՇԽԱՏԻ
ՄԵՐ ԿԻՇԷՆԵՐԷՆ ՏԵՂԵԿԱՆԱԼ ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՆ

HOLANTSE.BANK.ÜNI
STANBUL — KARAKÖY PALAS — ALALEMCI HAN

ՍԻՄՕՆ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ
ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ
1937 ԺԲ. ՏԱՐԻ
ԳԻՆ 40 ՂՐՇ.

Վաճառման կեդրոնատեղի՝ Իսթանպուլ, Չաքմաքճըլար թ. 83, Սարգիս Յակոբեանի գրատունը։

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՆ

ԽՆԱՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ
1937 ՏԱՐԻՈՅ ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐԸ

Գեղարուեստական դքեչ կողքով ու խնամեալ տպագրութեամբ: Կը գտնուի խնամատարական մասնաճիւղերուն մօտ: Հասոյթը ամբողջովին պիտի յատկացուի Սկիւտարի երկսեռ որբանոցի պէտքերուն: Կը խնդրուի նախապատուութիւն տալ այս օրացոյցին, առով գեղեցկագիտական վայելք մը ունենալու և թէ սատարած ըլլալու համար որբերու մօտիկ հաստատութեան մը:

Խնամ. Վարչ. Ժողով

ՎԱՐՁՈՒ ԱՓԱՐԹԸՄԱՆ

Նպաստաւոր պայմաններով վարձու է Ազգ. հիւանդանոցի կալուածներէն Վուչինօ ափարթմանին Գ. յարկը (Պէյօղլու, Իսթիքլալ-ճատտէսի, Թիւ 381, ֆրանս, դեսպանատան անկիւնը): Ունի 6 փառաւոր օդասուն սենեակ, թէրքօզ, ելեքտրականութիւն եւ օդային կազ:

Դիմել ամէն օր, Պոլիս Զաքմաքճըլար, Մեծ-նոր խան, Հոգաբարձութեան Գրասենեակը: Հեռաձայն 20796:

Դարերէ ի վեր ժամագործութեան մարզին մէջ կատարուած բոլոր նուաճումները

Ճշդապահութիւն, ամրութիւն, վայելչութիւն, գին

ամփոփուած են

ՄՕՎԱՏՕի

նախապատուելի ճշմարիտ ժամացոյցներուն մէջ:

157 գիտարանի առաջին պարգև ստացած է

Կը ծախուի բոլոր լաւ ժամացոյց վաճառողներու մօտ

Մ Թ Ե Ր Ա Տ Է Ր
ՌԻՔԱՐՏՕ ԼԷՎԻ
Սուլթան համամ, Հավուզլու խան, Թիւ 1, Իսթանպուլ

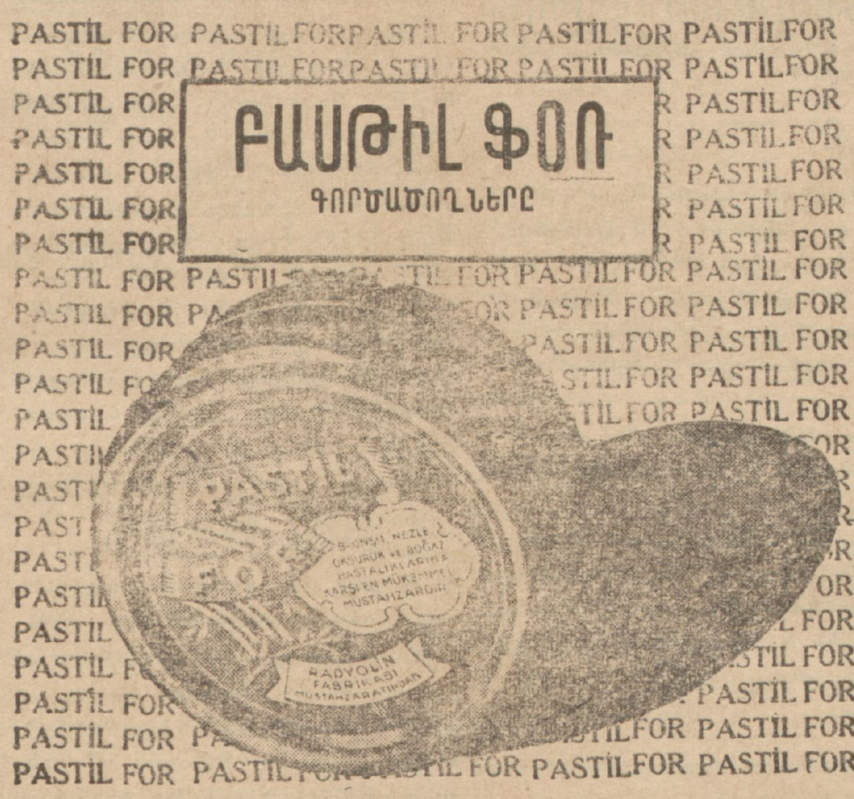

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԸԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այս գիշեր ժամը 20ին

Պիւյիւք եալա

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ժամը 20.30ին

Լէյլա վէ Մէճնուն

Օրօրոցէն գերեզման առողջ եւ ճերմակ մնացած ակռաներ

Ակռայի խիւս գործածողները չատ մը փորձերէ յետոյ ինչո՞ւ միշտ

Ռատիօլինի

որոշում կուտան

ՌՈՎՃԵՏԵՆ Ռ. ՏԻՒԼՕՆԸ

1. Ակռաներու վրայ «խարթր» գոյանալու նարգելք կ'ըլլայ: Գոյանուածն ալ կը մաքրէ

2—Ակռաներու վրայի խաւը առանց գծելու և վնասելու կը մաքրէ և կը փայլեցնէ:

3. Բերնի միքրոպները 100 առ 100 բացարձակապէս կը մեռցնէ:

4. Լինտերը կը խնամէ, անոնց հիւանդութեանց արգելք կ'ըլլայ, բերնի հոտը կ'անհետացնէ:

դուք ալ գործածեցէք

RADYOLİN

ԿՐԻՓԻՆ

Մտած տունը ցաւ չիմտներ

Գլխու ցաւի
Ակռայի ցաւի
Մասններու ցաւի
Ջիղերու ցաւի
Ցօղացաւի, հարբուխի և կրիփի դէմ

ամէնալաւ ֆօրմիւլ, ամէնաարագ ազդեցութիւն, ամէնէն կտրուկ արդիւնք

Թիւպ մը ԿՐԻՓԻՆը ընտանիքի մը բոլոր անդամները կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ցաւերու և խիթերու դէմ:

GRİPİN

Ուշադիր եղէք անունին և պնդելով գայն պահանջեցէք

ԼՕՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՍԻԼԻՍԻԱ

Դչ., 16 Դեկտ., ժամը 17ին դէպի Փիրէ, Նափօլի, Մարսիլիա, Ճենովա:

ՓՐԱԿԱ

Դչ., 16 Դեկտ., ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա:

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եչ. 17 Դեկտ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ:

ԱԼՊԱՆՕ

Եչ., 17 Դեկտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա Գոսթանցա, Նովորոսիսք, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ:

ՊՈԼՍԷՆԱ

ՇԲ., 19 Դեկտ. ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Միթիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

11 Դեկտ. 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՌԺԷԹՈՒՂԹԵՐ	
1933 Էրկանի Նէրքին փոխ.	94.
1918 Ներքին փոխառութիւն	97.—
1933 փոխ. Իւնիթիւրք Ա.	22.75
» » » Բ.	21.25
» » » Գ.	21.25
Անատօլու Երկաթուղի Ա.	41.30
» » Բ.	41.30
» » Գ.	42.60
Անատօլու Պօն	44 30
Անատօլու Բաժնեթուղթ	24.50
Սիման (Ասլան)	13,30
Թէրքօզ	11.—
Րէժի	1.95
Թէլէֆօն	7.—
Թրամվայ	20.—
Պօմոնթի	9 60
Մինօթըրի Իւնիօն	10.40
Պոլսոյ Քարափ	10.
Քրէտի Ֆոնսիէ (1903)	100.—
» »	96.
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Անգլիական (Սթերլին)	618.—
Ամերիկեան (Տօլար)	126 —
Թրքական ոսկի	988.—
Պանք Օթոման	242.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)	50.—
Ֆրանսական թղթադրամ	116—
Իտալական »	130.—
Պելճիքական »	85.—
Յունական » (Տրախ.)	23.—
Զուիցերիական »	575.—
Պուլկարական » (Լէվա)	23.—
Հոլանտական » Ֆլորին)	66.—
Չեխօսլօվաքիա » (Քուրօն)	80.—
Աւստրիական »	25.—
Գերմանական » (Ռայխսմարք)	26.—
Ռումանական » (Լէյ)	14.—
ՉԷՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Լոնտոն	616 —
Նիւ Եորք (սէնթ)	79.60
Փարիզ	17.05
Հռոմ	15.12.81
Պրիւքսէլ	4.70.50
Զուիցերիա	3.46.30
Սօֆիա	64.93
Պերլին	1.79 80
ՀԵՌԱԳԻՐ	
Փարիզ (1 անգլ.) Ֆր.	105.15
Նիւ Եորք (1 տօլար) »	21.48

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը՝ Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆօն 44792:

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ:

Vulcanus	բեռ կ'առնէ	9—8 Դեկտ.
Hermes	»	9—12 Դեկտ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները:

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Hermes	այժմ Պոլսոյ մէջ	
Vulcanus		Դեկտ. 5ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Titus	Նոյ.	25ին
Seres	Դեկտ.	2ին
Agamemnon	Դեկտ.	9ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքօհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Սինկափուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ:

Պիրէօս, Մարսիլիա, Պարչըլոնա, Վալէնսիա, Լիվըրբուլ և Կըլասքօ.

Toyooko Maru	Դեկ.	18ին
Dakar »	Յնվ.	18ին
Durhan »	Փետր.	18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու, օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար:

Ջրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ:

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ:

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ Կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան,

Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար:

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(177)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԹ

ՈՍԿԻՐԻՆ ԱՌՏՈՒՆ

Գաւիթին դուռը գոցուեցաւ և ամուր կերպով կղպուեցաւ: Բակին մէջ Պուռկօնցիները կը մոնչէին: Բասավան չուրջը նայեցաւ: Հինգ վեց գիւկներ փռուած էին այդեղ: Տասներկու հեւասպառ մարդիկ զինքը կը հրջապատէին: Ամէնքն ալ նիհարադէմ էին, աչքերնին կը փայլէր, սաստ ատելութեան ժպիտ մը կար իրենց շրթներուն վրայ, ինչպէս կ'ունենան մեռնելու վճռած մարդիկը: Ցնցոտիները հագած էին: Իրենց ամուր գաչոյնները կարմիր էին, և հանդարտօրէն կը սրբէին զանոնք:

Ո՞վ էք դուք, հարցուց Բասավան:

Անոնցմէ մէկը առաջացաւ սիգաճեմ ու ըմբոստօրէն: Ասպետին հարցումին պատասխանեց ուրիշ հարցումով մը:

— Կը ճանչնա՞ք զիս....:

Բասավան պահ մը դիտեց զայն և գլուխը թօթուեց:

Այն ատեն մարդը յարեց:

— Լսա՞ծ էք Բօլիֆէրի մասին:

— Հէ՜օ, ըսաւ Բասավան մեղմ ժպիտով մը, այնքան քիչ ատենէ ի վեր Բարիզ կը գտնուիմ որ խիստ պզտիկ է թիւը այն անձերուն, արոնց մասին լսած եմ, ո՛րքան նշանաւոր ալ որ ըլլան անոնք:

Մարդը, անվրդով շարունակեց:

— Լսա՞ծ էք Աւազակներուն մասին: Զանոնք գայլերու նման կ'արհամարհեն անոր համար որ անոնք ազատութիւն կ'ուզեն, և Բարիզի քաղաքացիները կ'ուզեն իրենց ծառայեցնել զանոնք: Աւազակները, ազնուականներ, մարդեր են, որոնք կը կողոպտեն, կը թալլեն, կը սպաննեն, անտառներու խորը կը պահուըտին զէնքով յարձակելու համար հարուստ քաղաքացիներու կամ Նիզակներով շրջապատուած իշխաններու վրայ: Ասիկա անիծեալ արհեստ մըն է: Ամէն ոք կ'արհամարհէ զիրենք: Սակայն երբ օգնութիւն կ'ուզուի իրենցմէ, անոնք եղջանիկ կը մեռնին: Պատերազմ կ'ընեն: Կը սպաննեն կամ կը սպաննուին:

Վայրագ որոտում մը հաստատեց այս խօսքերը

Բասավան իր չուրջ տեսաւ մեռնելու պատրաստ մարդերու դէմքեր միայն: Եւ Բօլիֆէր յարեց.

— Անիծուած ու ապստամբ ամբողջ ազնուականութեան և քաղաքացիներուն կողմէ անարգուած ենք: Ակն ընդ ակա, ատամն ընդ ատաման, ատելութիւն ընդ ատելութեան, հարուած ընդ հարուածի: Մենք ալ իրենց դէմ կը կռուինք: Գալով ինծի, իմ գլուխս տանողին նուէր խոստացուած է: Արդ, այն օրը ուր ես յարձակում կրեցի Իզապօ թագուհիին վրայ՝ Վէնսանի մօտ, դուք փոխանակ զիս ազատ արձակելու, եթէ ոստիկանութեան յանձնէիք, երկու հարիւր ոսկի պիտի շահէիք:

— Ա՛հ, ա՛հ, ըսաւ Բասավան, ձեզ կը ճանչնամ հիմա:

Բայց ես անմիջապէս ճանչցայ ձեզ, բարեբախտաբար:

Բարիզի մէջ այս բնակարանը մեր ժամադրավայրն է, ուր կը հաւաքուինք կարգախօս որոշելու համար և որուն նկուղներուն մէջ կը պահենք մեր աւարները ու հարստութիւնները: Այսօր կը հիւրընկալեմ ձեզ:

— Կը սխալիք, ըսաւ ասպետը պաղ հեգնանքով մը: Ես եմ որ կը հիւրընկալեմ ձեզ այստեղ:

— Այս ապարանքը կը պատկանի հօրս՝ Քաջն Բասավանի, ես այստեղ ծնած, այստեղ իմ տունս է, ես Բասավանի ասպետն եմ:

— Աւազակպետը քանի մը վայրկեան մտածկոտ մնաց, որու միջոցին բակէն աղմուկներ լսուեցան:

— Ձեզի կը պարտիմ կեանքս և ազատութիւնս, յարեց յանկարծ: Ի՞նչ կրնամ ընել ձեզի համար:

— Զիս ազատելու չէ՞ք գար Աննըլիք տալիք չի հնար:

— Լաւ, ըսաւ աւազակը: Կեանքի դէմ կեանք, ատիկա աղէկ. բայց ի՞նչպէս պիտի հատուցանեմ այն հիւրամեծարութիւնը զոր կուտաք ինծի այնքան հար ատենէ ի վեր, առանց նոյն իսկ ճանչնալու զիս:

— Մեր ճամբաները տարբեր են, ըսաւ ասպետը մեղմիւ: Ինծի բան չէք պարտիր... ոչինչ, յարեց աւելի ուժգնօրէն, տեսնելով որ աւազակապետը չար ժպիտ մը կ'ընէ: Հիմա մտիկ ըրէք ինծի. ձեզի առաջարկութիւն մը պիտի առաջարկեմ. կ'ուզէ՞ք օգնել ինծի որ դուրս ելլեմ տուկէ առանց վիրաւորուելու, որովհետեւ պէտք ունիմ ամբողջ ուժիս:

(Շար.)